

BRANN & SIKKERHET

Nr. 4- 2019 - 94. årgang

Tre erfaringer om
interkommunalt
samarbeid

12

Slik er Norge
forberedt på
stormbranner

26

Når 110-sentraler
flytter sammen

30

Feier med mer enn kost

- Vi må bruke teknologien for å bekjempe brann og miljøforurensning, sier Trond Grindheim, som har vært 40 år i yrket.

TRÅDLØS BRANNVARSLING 1-240 ADRESSER EN54-2/25/4/7

www.icas.no T: +47 6716 4150 salg@icas.no

BRANN
& SIKKERHET

nr. 4 2019
- 94. årgang

TIDSSKRIFT FOR
BRANNVERN
OG SIKKERHET I
SAMFUNNET

Utgiver
Norsk
brannvernforening
Fredrik Selmers vei 2,
Pb 6754 Etterstad
0609 Oslo

Internett
www.brannvernforeningen.no

Abonnement
Karina Pollen
Tlf. 23 15 71 00
kp@brannvernforeningen.no

Redaksjonen
Telefon 23 15 71 00

Ansvarlig redaktør
Rolf Sørtorp
redaksjon@brannvernforeningen.no

Annonser
A2media
Kine Holm
Tlf. 95 89 49 13
kine@a2media.no

Forsidefoto:
Foto: Oda Hveem

Grafisk design: GRØSET™
Trykk: GRØSET™

Brann & Sikkerhet gis ut av Norsk brannvernforening.

Den første utgaven av bladet kom i 1926.

Brann & Sikkerhet skal virke for bedre brannsikkerhet på mange plan i samfunnet. Bladet tar blant annet for seg endringer i lover og forskrifter, organisering av det offentlige brannvernarbeidet, administrative og tekniske løsninger innenfor brannvernet, aktuelt reportasjestoff om branner og andre ulykker som har inntruffet, orientering om nye produkter og tjenester, artikler om andre sikkerhetsrelaterte temaer for hjemmet, industri og næringsliv, orientering om relevant litteratur og en leverandøroversikt over aktuelle produkter og tjenester.

INNHold

Leder: Fagmiljøer styrker beredskapen	4
Vil ha mindre fyrverkeri	8
Et livsviktig prosjekt	10
Hvordan fungerer IKS?	12
Feier for fremtiden	20
Forberedt på stormbranner	26
7 spørsmål om brannvern	29
110-sentraler flytter sammen	30
Kronikk: Elektrifisering av Norge	33
Tekniske utfordringer i høye trehus	34
«Fikk bank» i brannsport	38
Stryker i brannsikkerhet	42

Større fagmiljøer styrker beredskapen

Denne utgaven av Brann og Sikkerhet har blant annet fokus på Interkommunale brannvesen og hvordan de fungerer innenfor beredskapsområdet. Erfaring viser at samling av fagmiljøer er en fordel for både forebygging og beredskap. Større fagmiljøer med flere ansatte og ledere på heltid, og en modell med desentralisert lokal utførelse, bidrar til å styrke beredskapen. Samtidig er det fortsatt alt for mange kommuner som velger å forvalte brannvernet med kun deltidsstillinger.

Færre og større 110-sentraler er viktig for samvirket mellom nødetatene. Å beholde forankringen i den utøvende tjenesten for brann, politi og helse anser vi som en helt nødvendig forutsetning.

Nærpolitireformens krav om samlokalisering av nødsentraler for brann og politi beskrives positivt av fagmiljøet og er viktig for akuttberedskapen. For oss fremstår det som en svakhet at nødsentraler for helse fortsatt kan stå alene.

Vi mener samlokalisering av nødsentralene for både politi, helse og brann må til for å få en velfungerende, koordinert og kosteffektiv nødmeldetjeneste. Vi må bort fra revirtenkning og manglende annerkjennelse av hverandres kompetanse og samvirkepotensial.

På tross av mer nedbør og kortere tørkeperioder har også årets sommer ført til krevende skogbranner både i nord og sør. Disse har så langt vi vet vært utmerket håndtert av involverte brannvesen og beredskapen samlet.

Forskere forutser flere og lengre tørkeperioder i Skandinavia. Det betyr at vi i fremtiden kan få skogbranner som utvikler seg til brannstormer, også her i landet. Brannsjef Ove Stokkeland i Skien brann- og feiervesen ønsker å være forberedt. I vår inviterte han skogbranneksperter fra Catalonia i Spania til Telemark for å lære av deres erfaringer ved håndtering av slike hendelser. Det er et eksempel til etterfølgelse.

Rolf Sætorp
Administrerende direktør

Bjørnis inntar lesestolen

Nå skal Brannvesenet og Brannvernforeningens maskot, Bjørnis sørge for at barn og foreldre lærer mer om brann-sikkerhet, brannkonstabelyrket og livet på brannstasjonen.

Maskoten er nemlig frontfigur i tre nye barnebøker som utgis på Aschehoug Forlag.

- For oss er barnebøker en helt ny måte å formidle viktig brannvern-kunnskap på. Brannbamsen Bjørnis er vår største satsing gjennom tidene på barna som målgruppe. Brannvernopplæring for barn er noe av det viktigste vi holder på med. Det handler om å tilføre barna grunnleggende kunnskaper og holdninger de har med seg resten av livet. Samtidig

Håvard Kleppe (t.h.) i NBF har skrevet Bjørnis-bøkene sammen med Rikard Heimen. Illustratør er Marthe Gravseth Aspen.

vet vi at barna er gode brannvern-ambassadører overfor de voksne, sider avdelingsleder Håvard Kleppe i Norsk brannvernforening.

Magisk møte

- Møtet mellom Bjørnis og barna er magisk. Kontakten som oppstår gir oss i brannvesenet unike muligheter til å kommunisere med barn. Derfor har Bjørnis blitt vårt viktigste verktøy i møte med barna, enten det er i forbindelse med branner eller ulykker,

eller i brannvernopplæring tilpasset den yngre garde, sier Rikard Heimen, som også er brannkonstabel i Trøndelag brann- og redningstjeneste der Bjørnisprosjektet har sin opprinnelse.

- Brannbamsen Bjørnis er allerede godt kjent for mange barn gjennom blant annet brannvernopplæring i barnehagen, åpen dag på brannstasjonen og musikkvideoer på YouTube. Nå gleder vi oss til å innta hjemmets lesestoler, sier Kleppe. ■

Åpen brannstasjon over hele landet

I midten av september får over 250 000 besøkende lære om brannsikkerhet i hjemmet. Da er det igjen klart for åpen brannstasjon!

Arrangementet er i forbindelse med Brannvernuka, og retter seg primært mot barnefamilier. Her blir det lek og alvor i skjønn forening.

- Barn og foreldre får gå rebusløype hvor de lærer om brannsikkerhet i hjemmet. Så gir vi ut Bjørnis aktivitetshefte for hvordan ha brannøvelse hjemme, sier avdelingsleder Håvard Kleppe i Norsk brannvernforening.

I tillegg kan små og store se på brannbiler og -utstyr, slukke branner og lære mer om hvordan brannkonstablene jobber. Mange steder dukker også barnas helt Bjørnis opp med sang, danseshow og muligheter for å hilse på.

Det er 18. året på rad brannvesenene inviterer til åpen dag i regi av Brannvernforeningen, DSB og If Skade-forsikring. ■

Her er Bjørnis og dansere fra West End Studios i aksjon på åpen brannstasjon i Spikersuppa i Oslo i fjor. (Foto: Brannvernforeningen)

BRANNHJEMME PRODUKTER REDDER LIV OG EIENDLER

Vi leverer Brannmaling til stålkonstruksjoner! Brann er problemet. CON-RFB er løsningen!

Ring oss i dag for et uforpliktende tilbud!

1. Brannmotstand opp til 180 minutter
2. VOC Fri.
3. Påføres som vanlig maling.
4. Fantastisk utseende.
5. Dobbel heftene i forhold til nærmeste konkurrenter med over 630 psi.
6. Økonomisk.

Hvor god er brannbeskyttelsen hvis den faller av?

Se våre nettsider www.blokjemi.no eller kontakt oss på telefon: 38 15 30 20 for mere informasjon.

Lederbytte i FLF

Det ble både utnevnt ny leder og et æresmedlem i forbindelse med FLFs Miljø & Brannforebyggende konferanse i mai.

Tekst: Mari Bræin Faaberg

Etterkant av Feiermesternes Landsforenings (FLF) Miljø & Brannforebyggende konferanse i mai, ble Line Holtberget utnevnt som ny leder av foreningen. Samtidig ble Tom Erik Galambos takket av etter to perioder som leder og med 14 år i styret.

Line Holteberget (30) er feiersvenn og i fast jobb ved Nedre Romerike brann og redningsvesen IKS. Hun har ti års fartstid innen brannforebyggende arbeid og er ydmyk over å ta over roret etter Tom Erik.

– Tom Erik har vært en dyktig leder som ga rom for utvikling og nytenking, også er han jo et levende leksikon innen feierfaget. Han er et stort forbilde for meg, sier Line.

Line har klare planer og tydelige mål for jobben som ligger foran henne. – Jeg skal bidra til at vi har struktur og gjennomføringsevne i alle prosjekter hovedstyret har for perioden 2019-2021. Det er viktig for meg at medlemmene våre er oppdaterte, informerte og involverte i FLFs arbeid, sier hun. Mine mål er blant annet at vi skal være en pådriver for mer samarbeid nasjonalt og internasjonalt. Vi skal bi-

dra til videreutvikling av faget og være mer synlige i miljøarbeidet, sier Line. Hun ønsker å fortsette arbeidet med å fremme kompetansen til feieren i Norge.

– Med engasjerte og dyktige styremedlemmer skal vi sammen jobbe for å synliggjøre hvilken ressurs feieren er i det brannforebyggende arbeidet og sikre feierens fremtid, lover hun.

Hedret som æresmedlem

Tom Erik Galambos (37) ble utnevnt til æresmedlem i Feiermesternes Landsforening under konferansen. Han mottok stående applaus fra 450 gjester i salen. Dette er foreningens høyeste utmerkelse.

Tom Erik er utdannet feiersvenn og jobber til daglig som rådgiver i Norsk brannvernforening. I begrunnelsen for utmerkelsen heter det blant annet at Tom Erik har bidratt til å øke feierens status og befeste feierens plass i samfunnet. Han har deltatt aktivt i råd og med veiledning og faglig kunnskap til myndighetene, og bidratt til mer fornuftig og brannsikkert regelverk. Gjennom sitt pågangsmot og harde arbeid har han fremmet den faglige

utviklingen innen feieryrket, og vernet om fagets historie og tradisjoner.

Tom Erik har de siste ti årene i særlig grad utmerket seg i arbeidet med utvikling, profilering og markedsføring av feierfaget. Han har bidratt med å utdanne feiere og andre i bransjen og vært med å utarbeide lærebøker og læreplanen i feierfaget. Tom Erik er veltalende og alltid oppdatert, noe som har ført til at mange søker faglige råd hos han under læretiden så vel som etter at de er feiersvenn, heter det blant annet i begrunnelsen for utmerkelsen. ■

FAKTA:

Feiermesternes Landsforening (FLF) ble stiftet i 1945 og er en uavhengig landsomfattende interesseorganisasjon for feiere. Landsforeningen er organisert med en sentral ledelse og lokalavdelinger i fylkene. Foreningen er medlem i den Europeiske Skorsteinsfeiermester føderasjonen (ESCHFOE). FLF har som formål å fremme den faglige utvikling innen feierfaget, og å bidra til opplysninger om feierfaget og dets gjøremål. .

ANNONSE

Hvem er ansvarlig for vann til brannslukking og sprinkleranlegg?

Av Einar Melheim, eget firma

Dette og mange andre spørsmål om vannforsyning til brannslukking og sprinkleranlegg får du svar på om du melder seg på kurset Norsk Vann holder på Gardermoen 15. oktober 2019. Du vil også få tips om hvordan samarbeidet mellom kommunale etater og brannvesenet kan bli bedre og hvordan dialogen med utbyggere bør være. Andre temaer på kurset er bl.a. kartlegging av vannkapasitet i nettet, hvordan vannforsyning

bør inngå i arealplaner og byggesaksbehandling, uheldige konsekvenser for drikkevannskvalitet samt en orientering om hvordan moderne slukkemetoder påvirker behovet for slukkevann. Kurset passer for ansatte i kommuner og brannvesen.

Les mer om kurset her:

www.norsk vann.no

Flere opplysninger om kurset kan du få på telefon 951 67 690.

Spennende og lærerike kurs hos

IF SIKKERHETSSENTER

Unike opplevelser - unike fasiliteter.

Opplev if sikkerhetssenter

If Sikkerhetssenter er et skadeforebyggende kurs- og kompetansesenter eiet av If.

Vi tilbyr skadeforebyggende kurs innen fagområdet brann, førstehjelp og industrivern.

Alle våre kurs gjennomføres med kombinasjonen av teori og praktiske øvelser. Kun en glassvegg skiller brannauditoriet fra brannscenen, og kursdeltakerne får oppleve at teori omsettes til «heftige» brann-demonstrasjoner.

Den praktiske delen gjennomføres med realistiske øvelser i kontrollerte og trygge omgivelser. Selvsagt benytter vi kun profesjonelle instruktører med stor kompetanse og lang erfaring.

DU FINNER OSS PÅ RINGVOLL I HOBØL KOMMUNE.

LÆR MER OM OSS OG VÅRE KURS: www.ifsikkerhetssenter.no

kontakt oss i dag

+47 69 92 06 00

sikkerhetssenteret@if.no

VI HAR FORTSATT LEDIGE PLAGGER PÅ NOEN AV VÅRE ÅPNE KURS FØR SOMMERFERIEN

FØRSTEHJELP BRANN OG SIKKERHET (1 dag)

Grunnleggende kurs for alle ansatte

DATO: 6. MAI

BRANNVERNLEDEREN (2 dager)

Kurs for brannvernledere og andre med ansvar for brannssikkerhet

DATO: 6. MAI

VARME ARBEIDER KURS (1 dag)

Sertifiseringskurs for varme arbeider

DATO: 7. MAI OG 11. JUNI

INDUSTRIVERN GRUNNOPPLÆRING (2 dager)

Passer for alle som skal være med i industrivernet

DATO: 8.-9. MAI

GRUNNLEGGENDE INNSATSLEDELSE (2 dager)

Passer for alle som skal være innsatsledere

DATO: 22.-23. MAI

I tillegg til de åpne kursene hvor deltakerne kommer sammen med deltakere fra flere ulike bedrifter, kan vi «skreddersy» kurs for din bedrift.

Da kan vi gjøre både teori og praktiske øvelser enda mer gjenkjennende ved å vekte kurset mot forhold i din egen bedrift.

if.. SIKKERHETSSENTER
velkommen til virkeligheten

Viser fram El-sikkerhet i «grisefjøs»

Blant opplevelsene i Hunderfossen Eventyrpark ligger også Energisenteret. Nå vier senteret ekstra plass til landbruket.

Energisenteret har fra før en teststasjon for el-kontroll. Dette er bygget som en leilighet hvor elever, lærlinger, elektromontører og andre kan finne el-relaterte feil. Nå har mange aktører innen el og landbruk gått sammen i et spleiselag, for å lage en tilsvarende utstilling om el-sikkerhet i landbruket.

Den nye utstillingen er laget som et grisefjøs, og ble høytydelig åpnet av Bondelagets nestleder Frøydis Haugen den 26. juni 2019. I utstillingen kan publikum og fagfolk avdekke el-relaterte feil og mangler, samt forhold knyttet til smittevern i fjøs. Det meste foregår via nettbrett og ulike skjermer. Rundt 70 personer tok del i den offisielle åpningen og

fikk mulighet til å teste sine egne kunnskaper på feltet.

El-sikkerhet i landbruket er svært aktuelt. Et flertall av landbruksrelaterte branner kan knyttes til feil ved, eller feil bruk av elektrisitet. De siste årene er antall branner i landbruket redusert ganske betydelig, ikke minst som følge av fokuset på el-sikkerhet. Energisenteret har satt mål av seg å bidra til å redusere antall branner ytterligere gjennom denne utstillingen. Landbrukets brannvernkomité og Norsk brannvernforening er blant dem som har støttet arbeidet med utvikling og etableringen av utstillingen. ■

Den nye utstillingen av et energisenter på Hunderfossen er laget som et grisefjøs.

Vil ha mindre privat fyrverkeri

DSB ønsker utredning av strengere regulering av privat fyrverkeribruk.

«På bakgrunn av både øyeskader, endret trusselbilde og ikke minst holdningen til befolkningen, andre etater og interesseorganisasjoner, finner DSB det riktig å stille spørsmålet om det bør innføres strengere

regulering av privatpersoners bruk av fyrverkeri», heter det i et brev Cecilie Daae i Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskap (DSB) har sendt til Justisdepartementet.

DSB anbefaler at spørsmålet

utredes nærmere, og at det settes ned en bredt sammensatt arbeids-gruppe slik at alle sider ved en innskjerping, herunder et forbud, kan bli belyst.

En undersøkelse i befolkningen initiert av DSB i perioden 29. april - 4. mai viste at 64 prosent av respondentene er for å legge større begrensninger på fyrverkeri enn i dag. På spørsmålet om forbud mot bruk av fyrverkeri for privatpersoner svarte 48 prosent at de var for et forbud, mens 32 prosent var imot.

På innspillskonferansen til DSB deltok ulike aktører fra brannvesen, politi, helse, forsikring, fyrverkeri-bransjen og andre organisasjoner, deriblant Brannvernforeningen. Den klare anbefalingen fra deltakerne på konferansen var at et forbud mot privat bruk av fyrverkeri bør utredes. ■

Foto: Shutterstock

Gjør det mulig å øve på hverdagsrisiko

Oslo brann- og redningsetat (OBRE) går nye veier og forbereder nå byggingen av Oslo Risikosenter.

Her skal barn og voksne få mulighet til å oppleve og lære om ulike former for risiko. Målet for senteret er å redusere antall ulykker og dødsfall i forbindelse med hverdagsrisiko.

Hvert år blir mange mennesker skadet eller omkommer som følge av brann, drukning, trafikkulykker, slag/hjerteinfarkt, selvmord og annet. Nå er OBRE i gang med å planlegge Oslo Risikosenter, som skal bidra til å forebygge slike hendelser. Her blir det lagt vekt på opplevelsesbasert opplæring.

Senteret skal bygges under

Briskeby brannstasjon og er planlagt ferdig medio 2021. Her kan man i trygge omgivelser trene på typiske hverdagsrisikoer og hvordan disse kan unngås. Det blir ikke bare fokusert på brannrelaterte risikoer, men også andre typiske hverdagsrisikoer som blant annet drukning og trafikkulykker. Deltakerne skal også lære om brannskader, nettsikkerhet og førstehjelp gjennom 13 ulike risikoscenarier. Hovedmålgruppen blir barn i alder 11 år til 12 år (6./7. klasse) og de som jobber med risikoutsatte grupper i Oslo som f.eks. hjemmetjenesten. ■

FÆRRE OMKOMNE I BRANN

16 personer er registrert omkommet i brann i første halvår av 2019.

Det viser tall fra DSB (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap). Dette er tre færre enn i samme periode i fjor, men et resultat på nivå med første halvår i 2017.

- Et hvert dødsfall som følge av brann, er ett for mye. Likevel er det grunn til å glede seg over halvårsstatistikken som de siste tre årene har holdt seg lav sammenlignet med tidligere år, sier administrerende direktør Rolf Sørtp. i Norsk brannvernforening.

Blant de omkomne i brann hittil år er 12 menn og fire kvinner. Det er ingen barn blant de omkomne.

Siden 1970 og frem til 2018 har folketallet i Norge økt med om lag 1,4 millioner. I den samme perioden er gjennomsnittstallet for omkomne i brann redusert fra 1,68 til 0,89 branndød per 100 000 innbyggere.

I likhet med DSB har Brannvernforeningen en nullvisjon for omkomne i brann. Sørtp. tror det er mulig å fjerne brann som sannsynlig livstruende hendelse i boliger, industri og næringsliv, institusjoner og andre offentlige virksomheter.

- Det forutsetter imidlertid medvirkning fra et samlet brannvern-miljø og en enda sterkere brannvern-innsats, særlig mot risikoutsatte grupper som hjemmeboende eldre og personer som sliter med rus og psykiske lidelser, fremholder Sørtp. ■

Stiftelsen UNI

Stiftelsen UNI
Gaustadalleen 21, 0349 OSLO

Telefon: 21 09 56 50
www.stiftelsen-uni.no

God brannsikring gir trygghet Stiftelsen UNI støtter tiltak som verner historiske bygninger

Hvert år deler Stiftelsen UNI ut ca. 30 millioner kroner til verneverdige prosjekter. Styret imøteser søknader som faller inn under stiftelsens formålsbestemmelse.

Stiftelsen UNI behandler søknader løpende gjennom hele året.

Stiftelsen UNI har som ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner.

Vil gå sammen om å redde liv

Kampanjen «Livsviktig» setter brann sikkerheten for risikoutsatte grupper i fokus. Skadeforebyggende forum håper prosjektet motiverer flere kommuner til å samarbeide.

Tekst: Maria Caroline Skrede | Foto: : Privat

Risikoutsatte grupper, som eldre med hjelpebehov, rusavhengige og personer med psykiske helseproblemer, er overrepresentert i boligbranner med dødelig utfall.

Med det som utgangspunkt har kampanjen «Livsviktig», en nasjonal satsning fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Helsedirektoratet, kommet til live. Målet er å bidra til bedre brann sikkerhet hos risikoutsatte grupper.

Satsningen består av flere delprosjekter og støttes med midler fra Gjensidigestiftelsen og «Det store brannløftet». Skadeforebyggende forum (Skafor) har fått ansvar for et av delprosjektene, og har ansatt to personer i fulltidsstillinger som nasjonale pådrivere for prosjektet.

De nasjonale pådriverne skal øke kunnskapen om risikofaktorer og forebygging, veilede og motivere kommuner til å etablere tverrfaglig samarbeid om brann sikkerhet for risikoutsatte grupper.

Økt samarbeid

Eva Vaagland, daglig leder i Skafor, forteller at prosjektet er en forlenget utvidelse av veilederen DSB og Helse- direktoratet utga i 2017. Denne hand- ler nettopp om samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brann- sikkerhet for risikoutsatte grupper.

Veilederen har gitt svært gode resultater hosi flere kommuner, ifølge Vaagland.

– Da veilederen kom, slo den fast at det var klokt å jobbe mer med fore-

bygging for å øke brann sikkerheten for disse gruppene. En av sakene man pekte på, var ønsket om mer samarbeid mellom helsesektoren og brannvesenet, sier Vaagland og legger til:

– Med prosjektet håper vi å kunne få enda mer motivasjonskraft hos kommunene. For oss er det gledelig å kunne jobbe mer innenfor et viktig felt, der vi vet at forebygging og kunnskap kan redde liv.

Skafor har jobbet med praktisk forebyggende arbeid i over 30 år og fungerer som brobygger mellom offentlig, privat og frivillig sektor.

« Samarbeid på tvers av tradisjonelle fag- og profesjongrenser er en suksessfaktor. »

Eva Vaagland i SKAFOR

– Samarbeid på tvers av tradisjo- nelle fag- og profesjongrenser er en suksessfaktor, og forankring i kommunens politiske og administra- tive ledelse har vi lang erfaring med, utdyper Vaagland. Hun legger til at nettopp det er grunnen til at Skafor ble valgt når prosjektet skulle videre- føres.

Faglig dybde

De to nasjonale pådriverne, Ava Sadeghi og Anja Kristin Kleiven, starter i oktober. De har begge relevant arbeidserfaring, og skal

blant annet jobbe med å motivere kommunene til å styrke brannforebyggingen og samarbeidet mellom helsesektoren og brannvesenet.

Sadeghi har en master i samfunns- sikkerhet. Hun har flere års arbeids- erfaring innen brannforebygging for risikoutsatte grupper fra jobben som branninspektør i forebyggende avde- ling i Rogaland brann og redning IKS.

– Jeg måtte bare gripe sjansen, forteller hun og fortsetter: lokalt har jeg allerede fått bidra til en del av det arbeidet de nasjonale pådriverne skal gjøre for kommunene i Norge. For meg ble det naturlig å nå gjøre dette på et nasjonalt nivå.

Anja Kristin Kleiven er utdannet sykepleier og har jobbet med brann- sikkerhet for utsatte grupper i Oslo brann- og redningsetat i fem år.

– Jeg har med en del erfaring fra Oslo som jeg tenker kan være nyttig. Samtidig er Norge et stort land og det som fungerer i Oslo kommune, fungerer ikke nødvendigvis like godt i en annen kommune, sier hun.

Hun gleder seg til å starte og sier det blir spennende å tilrettelegge for at samarbeid mellom brann- og helsevesen skal etableres i kommu- ner som ikke allerede samarbeider.

De to pådriverne kommer blant annet til å løfte frem gode eksempler fra tiltak kommunene allerede har gjort – til inspirasjon og motivasjon for fremtidige samarbeid.

– Det handler om å styrke kunn- skapen generelt, vite hvem man skal kontakte og hva man kan gjøre, sier Vaagland. ■

Ny leder på brannlaben

Nina K. Reitan er ansatt som ny administrerende direktør i forskningslaben RISE Fire Research i Trondheim.

Nina kom til brannlaben fra NTNU i 2012, og har siden jobbet med branntesting, brannforskning og forskningsledelse. Hun har vært sentral i utvikling av nye forsknings- prosjekter innenfor brann sikkerhet og samfunnssikkerhet, og har eta- blert et stort nettverk og samarbeid med nasjonale og internasjonale forskningsinstitusjoner.

De senere årene har brannlaben utviklet forskningsaktiviteten bety- delig, med økt deltakelse i nasjonale og internasjonale prosjekter. De er også vertsinstitusjon for brannforsk- ningssenteret FRIC (Fire Research and Innovation Centre), som startet opp i mars 2019.

– Fremover skal vi fortsette å jobbe med alle brannrelaterte problemstil- linger i samfunnet. En viktig oppgave er å bidra til sikker implementering av nye materialer og ny teknologi

i samfunnet. – Ved å sørge for at kunnskapen om brann sikkerhet, relevansen av regelverket og gode prosedyrer henger med den raske teknologiske utviklingen og de store samfunnsendringene vi ser i forbin- delse med klimaendringene, sier hun. ■

– Det jeg virkelig liker med RISE Fire Research er at det er en spennende arbeidsplass med en viktig samfunnsoppgave., sier Nina. Foto: Christian Sesseng, RISE Fire Research.

NY BRANNPROFESSOR PÅ NTNU

Sjefprofessor ved RISE Fire Research, Anne Steen-Hansen, startet 1. au- gust 2019 i sin nye stilling som pro- fessor i brann sikkerhetsteknikk ved Institutt for bygg- og miljøteknikk ved NTNU. Anne vil fortsatt være ansatt i 30 prosent stilling ved RISE Fire Research og fortsetter som leder av brannforskings- og innovasjonssenteret FRIC.

SIKKERHET VED OG I VANN

- Proffe partnere på sikkerhet ved og i vann.
- Opplæring og sikring av arbeid i og nær vann, samt et stort utvalg av sikkerhets og redningsprodukter.

Hode Over Vann AS | Hellerudveien 13c, 0672 Oslo, Norway | TLF: +47 92261844 | www.hodeovervann.no

Lys og lykter: Exposure – Valgt av redningsselskapet.

Redningshjelmene Manta – Godkjent for nesten alt.

IKS – hvordan fungerer det egentlig?

Stadig flere kommuner går sammen for å fordele ressursene bedre mellom seg. Men hvilke fordeler og ulemper byr det interkommunale samarbeidet på, og hvordan er overgangen? Vi har tatt en prat med tre brannsjefer om hvordan de organiserer seg.

Tekst: Signe Marie Sørensen

Foto: Jan Kåre Ness

Kort fortalt er et interkommunalt selskap (IKS) en organisasjonsform hvor to eller flere kommuner eller fylkeskommuner oppretter et eget styre for å fordele felles oppgaver. Vedtektene inneholder alt fra bestemmelser om styrets virksomhet og økonomiske forpliktelser, til hvordan arbeidet skal fordeles på tvers av kommunene.

Sammenslåing av brann- og redningstjenestene er et hett tema om dagen. Vurderinger som ligger til grunn for etableringen av IKS er alt fra ønsket om å kunne dele erfaringer i et større fagmiljø og behovet for økt kapasitet, til å få bedre muligheter til å satse på spisskompetanse. Samtidig kan IKS føre til større økonomisk forutsigbarhet og etter hvert reduksjon i kostnader som følge av stor-drift. Men alle organisasjonsformer har både positive og negative sider, og IKS er intet unntak. Dessuten er selve omorganiseringen en kompleks jobb, spesielt når liv og helse står på spill. Brann- og redningstjenestene er helt avhengige av å fungere til enhver tid, og feilkvoten er mindre enn i andre bedrifter. Derfor er det ekstra viktig å se til at overgangen blir så smidig som mulig – med stødig kurs mot en felles fremtid.

Haugaland – IKS siden sommeren 2018

– Å være stor betyr ikke det samme som å være god. Likevel, det å være stor gjør at forutsetningene for å bli god er bedre, mener brann- og redningssjef i Haugaland brann og redning IKS, Dag Botnen.

Botnen har lang erfaring som leder for det interkommunale selskapet i Hallingdal, og trådte inn i tilsvarende stilling i Haugaland da de åtte kommunene gikk sammen i et IKS sommeren 2018. Han mener en viktig del av prosessen har vært, og fortsatt er, å motivere til endring. Det vil være endringer. Så hvordan gjør man det?

– For å motivere til endring er det viktig å skape en forståelse for hvorfor endring er nødvendig, sier han og minner om uttrykket «endring ønskes, men endring er for de andre».

– Vi jobber aktivt med å etablere at vi fremdeles er kommunale, men bare noe annerledes organisert,

sier Botnen som påpeker at det nye selskapet ikke hadde blitt etablert om det ikke hadde vært nødvendig.

Overgangen

I Haugaland ble vedtaket om felles brannvesen fattet våren 2017, basert på erfaringene og anbefalingene fra et samarbeidsprosjekt gjennomført to år tidligere. Samme høst startet oppbyggingen med etablering av styre og ansettelsen av Botnen som brannsjef. Han peker på at det loves mye i en prosess frem til etablering av IKS, og forventningene er ofte at dette skal fungere fra dag én og økonomiske gevinster skal hentes ut umiddelbart.

– Men all erfaring med hvilken som helst virksomhet tilsier at det blir dårligere før det blir bedre, understreker Botnen. Han legger ikke skjul på at formen har sine fordeler og ulemper, men er likevel tydelig på én ting:

– Eierne må være tydelige på hva de vil med selskapet og forvalte dette på lik linje med andre selskaper de eier.

Et motargument er at slike selskaper ofte lever sitt eget liv.

– Det skjer når eierne ikke tar den styringen de har mulighet til gjennom sin rolle som eier, tror jeg.

En god måte å sikre eierstyring på er å etablere eiermøter med rådmenn og ordførere, ifølge Botnen. Dette bør

fungere som et uformelt råd der strategi og økonomi drøftes, og kommer i tillegg til representantskapsmøter.

Å rigge selskapet

I innledende fase vil mye av tiden gå med til å rigge selskapet, samtidig som en skal drifte som før.

– Det er ikke ressurser for begge deler, og dermed går det på bekostning av kvalitet på det som skal leveres, sier Botnen som sammen med kollegene har jobbet mye det første året med å berede grunnen.

– Vi starter å høste av arbeidet nå og fremover. Systemene er på plass, avklaringer er gjort, det er forutsigbarhet på drift og økonomi med mer, forteller han.

En av utfordringene i etableringsfasen er at hver kommune og hvert brannvesen har sin kultur og sine forventninger. Det kan det fort bli litt temperatur av.

– Det er positivt med engasjement, men det er viktig at engasjementet kanaliseres gjennom de formelle kanalene man har, som linja, verneombudet og tillitsvalgt, forklarer han. Dette er for å etablere gode rutiner i storselskapet, slik at alle parter skal ha stødig og forutsigbar kurs for å komme til målet om et brannvesen med godt arbeidsmiljø og en god tjeneste, til en fornuftig kostnad.

– Vi jobber mot dette målet på forskjellige måter ut fra den funksjon hver enkelt har. Dette er det viktig at alle skjønner, utøver og respekterer, sier brannsjefen.

Kommunikasjon er nøkkelen

Å få til en optimal informasjonsflyt, kan være utfordrende selv for små bedrifter. Et prinsipp er at det skal være like naturlig å søke informasjon som å få informasjon. For Haugaland brann- og redning IKS, hvor hele åtte kommuner skal få til et godt samarbeid, har dette vært krevende til tider.

– Målet vårt har vært at informasjonen skal være tilgjengelig. Derfor har vi en lukket Facebook-gruppe for

uformell informasjon mellom og til mannskap, blikksund.no for formell informasjon og bruker hjemmesiden der for eksempel styrende dokumenter ligger. I tillegg har vi en internavis som leveres en gang i måneden, og benytter i tillegg email og SMS for kommunikasjon en-til-en, forteller Botnen.

Han forteller at ulempen med en stor organisasjon er at avstanden mellom ledelse og hver ansatt blir større og at en-til-en-samtalene kan være vanskelige å få til. Likevel beskriver Botnen seg selv som evig optimist med stor tro på samarbeidet.

– Fremtidens oppgaver løses best sammen, slår han fast og legger til at noen av de største fordelene med selskapsformen er at man kan jobbe med investeringer i system og ikke som enkeltprosjekt (fra bil til bil).

Hva med kostnadene?

Botnen mener det er utfordrende å se kostnadene øke betraktelig som følge av etableringen av IKS. Dette har blitt påpekt regelmessig, noe som har ført til at de har måttet jobbe seg grundig gjennom for å dokumentere selskapets kostnader til hver minste detalj.

«Fremtidens oppgaver løses best sammen.»

Dag Botnen, brann- og redningssjef i Haugaland brann og redning IKS

– Som en hovedkonklusjon vil jeg si at brannvesenet koster det samme som før, men jeg vil tro at synergier på det økonomiske området går i balanse med det som er ekstra kostnader, sier han. Han peker på at det viktigste argumentet for samarbeid ligger i hvorfor de i det hele tatt skal ha et brannvesen:

– Nemlig det å levere en faglig og kvalitativ god tjeneste for tredjepart. Dette gjør vi bedre sammen enn hver for oss, poengterer han.

RÅD FOR Å ETABLERE IKS:

- **Motiver** for endring, skap forståelse for hvorfor omorganisering er nødvendig.
- **Sikre** god eierstyring fra starten av, blant annet med faste eiermøter.
- **Etabler** gode rutiner for tilbakemeldinger fra ansatte.
- **Forankre** strategi, økonomiske planer og arbeidsrutiner hos eierne.
- **Ha** god oversikt over hvordan virksomhetsoverdragelse skal skje på forhånd – med plikter og rettigheter.
- **Skap** en felles forståelse av at det er total inntekt/godtgjørelse som skal videreføres og at det vil være forskjeller frem til dette er harmonisert. En løsning er å innføre personlige tillegg som følger enkeltpersoner, mens alle nye får lik lønn/godtgjørelse.

Kilde: Dag Botnen, brannsjef ved Haugaland brann og redning IKS

Grenland – et IKS i etablering

Brannsjef Morten Meen Gallefos er brannsjef i Porsgrunn og overtar som brannsjef når Grenland brann og redning IKS er oppe fra 1. januar 2020. Inntil da er han prosjektleder for etableringen av IKS'et bestående av Drangedal, Bamble og Porsgrunn.

Meen Gallefos forteller at de i hovedsak vil fordele oppgavene ganske likt som ved separate brannvesen og i henhold til forskriften, men at forskjellene vil ligge i at det blir felles brannsjef og avdelingsledelse. Driftsutgifter vil også deles mellom kommunene, og investeringene vil gjøres ut fra behovene hver av dem har.

Et risikobilde i endring

Meen Gallefos forteller at vurderingene som ligger til grunn for etableringen av IKS'et, stammer fra utredninger som gjentatte ganger har vist til samlet sett høy risiko og sårbarhet i hele Grenlandsområdet. Dette har forsterket seg ytterligere de siste årene, som følge av nye utfordringer som klimarelaterte hendelser, terrorfare og etablering av ny infrastruktur med nye E18, jernbanen og den planlagte økningen i sjøtransporten i Grenland.

– Teknologi- og digitaliseringsutviklingen berører også brann- og redningstjenesten, som igjen krever flere kompetansemiljøer og spesialisttjenester, sier han og legger til at de i Grenland har sett behovet for å fornye brann- og redningstjenesten for å kunne levere best mulig tjenester til innbyggerne og tilfredsstillende krav.

Meen Gallefos håper på bedre fokus på brann- og redningsorganisasjonen, noe erfaringer fra andre beredskapshendelser og samarbeid har vist.

Fokus for å lykkes

Brannsjefen er spesielt opptatt av å skape en holdning om at IKS'et skal være til for eierkommunene.

– Alle må bli sett og hørt, og vi bør fortrinnsvis ha et styre som er bredt sammensatt av relevante fagperso-

ner. Her bør det være høy grad av informasjons- og kommunikasjonsflyt til representantskapet, styret og eierkommunene. Det er viktig for å lykkes, sier han.

Det kan være vanskelig å vite eksakt hvordan det vil fungere i praksis, men Meen Gallefos håper på bedre ressursutnyttelse, flåtestyring og en mer optimalisert håndteringsevne.

– På sikt forventer vi flere stordriftsfordeler og mer effektiv drift, sier han og sikter blant annet til felles digitale løsninger som forhåpentligvis vil bedre samhandling, samarbeid og kommunikasjon. Dette vil ha mye å si for det forebyggende arbeidet i regionen.

God informasjonsflyt

Selv om mye enda er uvisst, har prosjektlederen rukket å gjøre seg noen nyttige erfaringer de første månedene ut i etableringsarbeidet – noen viktige læringspunkter for andre som skal inn i samme prosess.

«På sikt forventer vi flere stordriftsfordeler og mer effektiv drift.»

Brannsjef Morten Meen Gallefos i Porsgrunn

– Det bør gjennomføres allmøter og sørges for tilstrekkelig inkludering av alle ansatte gjennom fagforeninger. Sørg også for politiske løpemeldinger og informasjon til beslutningstakerne, sier han og legger til at høy grad av informasjonsflyt er viktig på generell basis.

FAKTA:

HVORFOR ETABLERE IKS?

- **Det er** den vanligste samarbeidsformen for brann og redning i Norge i dag.
- **Stordriftsfordelen** kan utnyttes innen alle fagområder.
- **Man får** en samordnet faglig og administrativ ledelse som tilfredsstiller de formelle kompetansekravene.
- **Alle** eierkommunene er representert i representantskapet.
- **Enhetlig** myndighetsutførelse i alle kommunene.
- **Felles** dokumentasjon (brannordning) av brannvesenet.
- **Bedre** samordning av både kompetanse og utstyr.
- **Bedre** utnyttelse av ressurser ved innsats og forebygging.
- **Selskapet** har indirekte folkevalgt styring.

Kilde: Morten Meen Gallefos, brannsjef i Porsgrunn brannvesen og prosjektleder for nye Grenland brann og redning IKS.

Grimstad – et selvstendig brannvesen

– Vi er opptatte av at samarbeid må bære frukter, enten i form av kunnskap eller økonomi, og kan ikke inngå samarbeid fordi det «er i vinden», sier brannsjef Tore Olsen. Selv om de står på egne bein, er dialog med andre etater svært viktig i Agder.

Grimstad brann og redning samarbeidet med Lillesand kommune, inntil sistnevnte slo seg sammen med Kristiansand, Søgne, Songdalen, Vennesla og Birkenes i Kristiansand-regionen brann og redning IKS for ti år siden. Grimstad ble deretter med i utredningsrunder om mulig samarbeid med Østre Agder, men etter nøye overveielse, ble det likevel bestemt at Grimstad skulle fortsette som selvstendig brannvesen.

Står ikke alene

I dag ivaretas sikkerheten til de drøyt 23 000 faste innbyggerne i universitetsbyen av det kommunale brannvesenet, bestående av to avdelinger med 11 heltid- og 15 deltidsansatte. Brannmester og underbrannmester går til enhver tid på døgnkontinuerlig turnus, mens vaktlaget forsterkes med to faste brannkonstabler på dagtid. På kveld og natt er det tre mannskaper som går hjemmevakturnus.

Olsen forteller videre at lovteksten presiserer at nødstilte skal ha hjelp fra innsatsstyrken med kortest innsettid.

– Det er heldigvis mange år siden dette var «diskusjonstema» blant oss brannvesen i Agder. Her har vi utarbeidet formelle gjensidige avtaler med nabobrannvesen som skal sikre at vi har nødvendig slagkraft. Ellers har brannvesenet et tett samarbeid med sivilforsvar, universitet og andre store aktører og næringslivet i lokalsamfunnet, supplerer han.

Ruster seg for fremtiden

Olsen mener kompetansen blant de ansatte er tilstrekkelig og ressursene ganske bra per dags dato. Det fører blant annet til at de kan ha fokus på lederutvikling for å kunne håndtere større og mer komplekse hendelser i fremtiden. Kursing og utvidet antall øvelsestimer er noen av grepene som gjøres.

– I 2019 har to av våre brannmestere deltatt på skogbrannlederkurs, i tillegg til at fire ansatte vil delta på ELS-kurs i løpet av året, utdyper Olsen.

ELS står for enhetlig ledelses-system og tar sikte på å bidra til en mer ensartet og gjenkjennbar organi-

sering av beredskapen i kommunene. Veilederen skal sikre en profesjonell, effektiv og trygg måte å håndtere hendelser på – uavhengig av type, størrelse og omfang.

Olsen ser at de i større grad rykker ut på rene redningsoppdrag enn branner, noe som krever et høyere kompetansenivå hos mannskapene. For å møte utfordringen, er de ulike mannskapene gitt egne fagansvar.

– Her sender vi personell ut for å videreutvikles. Disse vil igjen ta dette med som lærdom til eget korps, forteller brannsjefen for sørlandsbyen.

Samlokalisering og evaluering

I Grimstads tilfelle har samlokaliseringen mellom brann- og ambulansetjenesten vært viktig de senere årene og ført mye positivt med seg.

– Det å kunne grunnleggende førstehjelp og å redde liv ligger i bunnen for alle brann- og redningsvesen. Det er jo også bra faglig at vi blir brukt på andre oppdrag enn bare trafikkulykker, forteller Olsen.

Likevel ser han utfordringen med å bruke branntjenesten i stadig større grad på andre oppdrag.

– Det har jo en økonomisk side, og faren er at dette går utover andre oppgaver vi skal håndtere. Er det slik at andre nødetater sentraliserer fordi man vet at brann er bundet opp i sine krav til innsatstider? spør han, men legger til at det ser ut til at DSB er på saken allerede, noe han er glad for.

– Det er viktig at brannvesenet bare benyttes på tidskritiske hendelser og i påvente av ambulanse, og ikke i stedet for en utrykkende ambulanse, presiserer han.

« Det er viktig at brannvesenet bare benyttes på tidskritiske hendelser og i påvente av ambulanse. »

Brannsjef Tore Olsen i Grimstad brann og redning

– Samarbeid innenfor regioner, enten det er i form av IKS eller andre avtaler, vil uansett være avgjørende for å sikre innbyggerne i fremtiden, avslutter Olsen.

FAKTA:

NÅR ER IKS UNØDVENDIG?

- **Når** kapasiteten er tilstrekkelig for å sikre befolkningen ut fra dagens og fremtidens risikobilde.
- **Når** samarbeid på tvers av etater og nabokommuner er velfungerende fra før.
- **Når** det er tilstrekkelig med ressurser til for eksempel kompetanseheving, lederutvikling og utstyr.
- **Når** god samhandling med andre nødetater fører til at hver av dem benyttes på en mest mulig tidseffektiv og sikker måte.

Kilde: Brannsjef Tore Olsen i Grimstad brann og redning

Trond Grindheim har vært i brannvesenet i 40 år og jobber hele tiden for å bli bedre på å forebygge.

Feier for fremtiden

– Vi må bruke teknologien for å bekjempe brann og miljøforurensning. Ikke bare børste og kost, sier feiermester Trond Grindheim. Etter 40 år i Bergen brannvesen, jakter han fortsatt bedre måter å forebygge på.

Tekst: Signe Marie Sørensen | Foto: Silje Katrine Robinson

Han havnet i feieryrket ved en tilfeldighet. Unge Trond Grindheim hadde jobbet litt i stallen på travbanen og litt i trykkeriet på en plastfabrikk, men foreldrene uroet seg for sønnens fremtid.

– Jeg skylder på min far, som syntes jeg burde søke. Han var toller selv, så det er kanskje litt rart at han ledet meg mot feieryrket, men det var vel en annonse om at de trengte læringer eller noe sånt, sier han og ler.

– Og sånn er jo ofte livet. Tilfeldighetene styrer og dette ble min vei, sier han fra Bergen brannstasjon – som har vært arbeidsplassen hele hans voksne liv. Det er han glad for i dag. For til tross for at yrket ikke hadde utpekt seg som den store drømmen, fikk han fort erfare hvor meningsfylte oppgaver han stod overfor i jobben som feier.

Gnisten tennes

– Jeg husker en episode da jeg var nyutdannet, starter han nesten litt nølende.

– Vi var på tilsyn i en ungdomsklubb som holdt til i en kjeller. De hadde hengt et garn til pynt over ovnen. Kanskje for å gjøre det litt tøft eller noe, legger han til.

Han forteller videre at klubben fikk pålegg om å ta ned garnet for å senke brannfaren. Til tross for dette, brant klubben likevel ned bare fjorten dager senere. En seks år gammel gutt som oppholdt seg i bygningen mistet livet.

– Jeg tenkte mye på det, og klarte ikke å slippe

om det var på grunn av garnet over ovnen. Hadde de ikke tatt det ned slik vi hadde sagt? Vi hadde jo gitt dem skriftlig pålegg, men burde vi vært strengere eller.. Han stopper tankestrømmen. Det er tydelig at han har pløyd gjennom dette nok ganger før.

– Det fikk vi aldri greie på. Huset var totalskadd, sier han om hendelsen som ble et vendepunkt for den unge feieren fra Fana.

– Det var da jeg forstod hvor viktig jobben vår var.

Stor pådriver

Den ferske interessen for feierfaget skulle snart få utvikle seg til et glødende engasjement, som har ledet til sterk utvikling på feltet – i form av forfatterskap og som leder for feierutdannelsens fagutvalg i forbindelse med Reform 94 blant annet. Han har i tillegg bidratt til vedtektsarbeid og ikke minst til utviklingen av Feiernes Landsforening (FLF), som er et viktig organ for faglig utvikling.

– Vi feiere har et pedagogisk ansvar, som mange kanskje ikke har fått øynene opp for ennå, sier Trond, som forøvrig ikke legger skjul på at han både er ambisiøs og utålmodig. Ispedd en god porsjon kunnskap og en sterk form for ansvarsfølelse, blir det handlekraft i sin reneste form.

Trond har en naturlig evne til å skape fremgang. Det kan seksjonsleder ved Bergen brannstasjon og nære kollega, Lars Herneback, bekrefte. Han har jobbet med Trond nesten hele hans karriere og ser på ham som både mentor og venn.

Trond Grindheim har vært sentral for sikringen av Bergens trehusbebyggelse.

– Han er en jeg kan diskutere med og alltid få refleksjoner fra. I tillegg er han grundig og brenner for det forebyggende arbeidet, sier han og legger til at Trond alltid leter etter nye løsninger og er opptatt av ikke å stagnere.

– Han er fremtidsrettet, men med realistiske vyer, forteller han.

Personvernets risiko

Det er liten tvil om at Trond har tiltro til hvilke muligheter som ligger i fremtiden. Likevel, til tross for at stadig flere eldre og syke bor lenger hjemme, er det enda en lang vei å gå før forebyggingsarbeidet er optimalt – blant annet på grunn av taushetsplikten som omfatter bosted.

– DSB har sagt at alle kommuner skal drive brannforebygging ut fra lokal risiko. Da er det viktig å vite hvor de risikoutsatte bor. Det er jo godt mulig å få til det med dagens teknologi, der vi får oppgitt deler av data om hvor vi bør gå inn

« Vi feiere har et pedagogisk ansvar, som mange kanskje ikke har fått øynene opp for ennå. »

Trond Grindheim

og handle, sier han og understreker at de hverken trenger å vite diagnoser eller annen sensitiv informasjon. For en utålmodig sjel, er det vanskelig å godta at ting tar tid når det kommer til liv og helse.

– Vi kan ikke tillate dette i Norge – at flere skal bo hjemme lengre, men ikke gi oss mulighet til å forebygge der risikoen er størst. Brenner det, hadde det vært fint å vite om det oppholder seg en sengeliggende i 5.etasje, men det får vi ikke vite med dagens reglement, sier han oppgitt.

Men Trond er ikke typen til å resignere. Inntil de gode systemene er på plass, jobber han kontinuerlig for å kartlegge og forstå brannrisiko – om det så skal gjøres på manuelt vis.

Forebyggeren ved Bergen brannstasjon har blant annet vært sentral for sikringen av byens trehusbebyggelse, og fra 2010 bidro Trond til kartleggingen av over 600 branner i kommunen. Sistnevnte kartleggingsprosess dannet grunnlaget for de nye lokale forskriftene fra 2017.

– Det er de dokumenterte hendelsene man lærer av, forteller han. Men å finne pålitelige fakta om feiere opp igjennom historien er ingen enkel sak.

Et svertet rykte

For 200 år siden var feieren høyt ansett i samfunnet.

– Det finnes oljemalerier av feiere fra den tiden, og det var jo kun de med høy status som ble malt, forteller Trond og legger til at dette gjaldt feierne i byen. På landet derimot, var saken en helt annen.

– Her tilbød ufaglærte omstreifere feiertjenester, noe som førte til at en rekke vandrehistorier oppstod og svertet feierens rykte, sier Trond. I sitt kontinuerlige arbeid for å lære av fortidens feil, har det derfor vært vanskelig å sile ut viktige fakta fra gammelt oppspinn.

– Feieren burde hatt høyere status i dag. De er jo forebyggerne i de tusen hjem, understreker han.

Personsikkerheten er nemlig en svært viktig del av en feiers jobb.

– Når vi er på tilsyn må vi sjekke den livsviktige røykvarsleren, mulighet for å slokke, og ikke minst fremkommeligheten i rømningsveien. Det skulle egentlig bare mangle at ikke dette var en naturlig del av feierens oppgaver på tilsynet, sier Trond.

Kjemper for miljø og helse

Trond er stolt over feierbakgrunnen sin og takknemlig for å ha kunnet utvikle seg ved Bergen brannstasjon alle disse årene. I tillegg har det vært viktig for ham å kunne bidra med å utvikle fagfeltet. Et godt eksempel er det møysommelige kartleggingsprosjektet av de flere hundre brannene i Bergen. Det førte til en viktig oppdagelse som endret fokuset i bransjen.

– Det viste seg at alle de 71 brannene som hadde starta i skorsteinen, skyldes ikke-rentbrennende ildsteder, forteller han. Som følge av det grundige arbeidet, ble det innført krav til rentbrennende ovner etter dette. Likevel er det fortsatt mange som bruker sine gamle ovner. Det uroer Trond.

– Ikke-rentbrennende ildsted og teglsteinsskorstein er den verste kombinasjonen, og som gir svært høy brannfare. I tillegg gir det svært høy lokal forurensningsrisiko i form av partikkelutslipp, forklarer han.

« Når vi er på tilsyn må vi sjekke den livsviktige røykvarsleren. »

Trond Grindheim

Trond har derfor engasjert seg kraftig for å få bukt med problemet, noe som blant annet førte til at Bergen kommune bevilget 50 millioner som innbyggerne kunne søke om for å skifte ut sine ildsteder. Fra 2021 vil det også være forbudt med ikke-rentbrennende ildsteder, noe han håper andre kommuner tar til etterfølgelse. Soten fra denne type ildsteder gir også økt kreftfare for feierne som må håndtere den. Dette bør, ifølge Trond, kommuniseres i mye større grad til innbyggerne – og feierne bør ta jobben med å få budskapet ut.

– Om ikke feierne vil si i fra for egen helses del, bør de i alle fall si det for å redusere brannfaren og

Trond Grindheim sykler året rundt! Både til jobb og i helgene.

miljøbelastningen. 1700 nordmenn dør hvert eneste år på grunn av partikkelutslipp. Det kommer også fra trafikk, men det er kun vedfyringen som slipper ut det fineste støvet, utdyper han.

Små steg i riktig retning

Fremgang krever samarbeid på tvers av etater og departementer. Mange hadde kanskje blitt motløse av prosessene som må til for å få til endring, men Trond ser ut til å være vant til å flytte grenser centimeter for centimeter – selv om han innrømmer at det går trådt.

– Vi må bruke teknologien for å bekjempe brann og miljøforurensning – ikke bare med børste og kost, sier han.

« Vi må bruke teknologien for å bekjempe brann og miljøforurensning – ikke bare med børste og kost. »

Trond Grindheim

– Hadde vi fått en sensor i hver skorstein for eksempel, kunne vi målt både temperatur og sot døgnnet rundt. Signaler om avvik kunne gått direkte til en sentral og forhindret en rekke branner, sier han oppglødd. Tenk hvilken betydning det ville hatt.

– Her ligger det muligheter, og vi har faktisk allerede begynt å jobbe med videreutvikling på dette feltet, legger han optimistisk til.

Puster ut

Trond vil mye og ser ikke ut til å gi seg, men da han ble utnevnt til æresmedlem i FLF i 2005, var det likevel med et snev av bekymring i begrunnelsen.

– Jeg husker de sa at jeg fikk den fordi jeg brenner for faget, men at de var redde jeg skulle brenne opp, forteller han.

Men med kone, barn og barnebarn passer han heldigvis på å koble av når det trengs.

– Hytta vår i Bergsdalen brukes flittig til alle årstider, i tillegg sykler jeg året rundt både til jobb og i helgene når det blir tid til det, forteller Trond som ved flere anledninger også har syklet med kona og gode venner i varmere strøk.

– Det er godt for kropp og sjel. Da lades batteriene, smiler han.

Selv om han vet å gire ned når det trengs, er det mye som tyder på at han kan bli en viktig brikke i utviklingen av livreddende teknologi.

– Å ikke bruke sjansene vi har til å forebygge, ville vært å misbruke samfunnsoppdraget, sier den kunnskapsrike feiermesteren.

Hvem hadde trodd at et slikt engasjement skulle oppstå hos unge Trond, som likte best å henge rundt på travbanen med kompisene? En tilfeldig mulighet ble til en livslang dedikasjon til å redusere risiko og berge liv. Og hva med hesteinteressen?

– Jeg tipper ikke på hest i alle fall, ler han. For er det en ting som er klinkende klart etter snart førti år i brannvesenets tjeneste, så er det fakta, og ikke flaks, som gjelder. ■

Trond Grindheim er takknemlig for å ha kunnet utvikle seg ved Bergen brannstasjon over mange år.

Forberedt på brannstormer i norske skoger

«Fire storms» eller brannstormer skapt av skogbranner under ekstreme tørkeperioder har hittil vært forbundet med land som USA, Chile, Australia, Spania og Portugal. Nå forbereder også norske brannvesen seg på å møte slike utfordringer.

Tekst: Sturle Hagen

Norge og ellers i Nord-Europa har vi heldigvis vært forskånet for brannstormer eller det vi fagmiljøet definerer som branner i kategori 5. Men klimaendringene gjør at også vi må være forberedt på å håndtere denne type branner i fremtiden, sier brannsjef Ove Stokkeland i Skien brann- og feiervesen.

Karakteristisk for brannstormer er at de sprer seg med enorm hastighet. Den voldsomme energien i brannene med røyksøyler som når høyt til værs, gjør at brannstormer kan danne sitt eget værsystem. De sterke luftstrømmene som skapes, kan dra med seg brennende partikler og materialer over store områder. Når luftstrømmene når ned igjen på bakken skapes sterke vinder ut fra brannen som kan føre til full overtenning av omliggende vegetasjon.

– Det er nærmest umulig å rømme

fra en brannstorm, selv ikke med bil. Nettopp derfor er de farlige, både for sivilbefolkning og brannmannskaper, påpeker Stokkeland.

Besøk av spanske eksperter

Tidligere i år var han på vegne av skogbrannberedskapen i Telemark vertskap for en gruppe på åtte skogbranneksperter fra Catalonia i Spania. Disse tilhører GRAF – en spesialenhet med base i Barcelona som rykker ut på store skogbranner i regionen og bistår brannvesen med analyser og taktiske vurderinger. Spesialstyrken har god kunnskap om branner i kategori 5 og hvordan disse oppfører seg.

– Dette er branner som ikke lar seg slokke så lenge de tilføres nok brensel og brannens energi er 10 000 kilowatt eller mer. Da handler det om å forsøke å lukke brannen fremfor

å bruke unødige ressurser på aktiv slokkeinnsats, sier skogbrannekspert Marc Castanau i GRAF.

For å lukke en skogbrann kreves robuste begrensningslinjer i terrenget i form av brede branngater som kan hindre brannspredning til områder hvor liv og store materielle verdier kan gå tapt. Det kan gjøres ved kontrollert avbrenning av vegetasjon i ytterkant av et brannområde, men også som forebyggende tiltak på steder hvor man vet en brann kan få fatale konsekvenser ved spredning.

Øvelser med kontrollert avbrenning

– Kontrollert avbrenning og taktikk for etablering av begrensningslinjer var et sentralt tema under besøket fra Spania. Foruten teoriundervisning fikk vi øvet på kontrollert avbrenning ute i felt, blant annet ved å legge begrensningslinjer i et område utenfor

badeparken Bø Sommerland, forteller Stokkeland.

Blant de som fikk delta i øvelser med kontrollert avbrenning under det spanske besøket var mannskaper fra de fire skogbranntroppene i Telemark og Sivilforsvaret. Skogbranntroppene teller i alt 115 personer med bakgrunn både fra skog- og jordbruk. De er oppsatt med eget utstyr og gjennomfører årlige øvelser. Administrativ leder for disse er Carina Halvorsen i Skien brann- og feiervesen.

En viktig ressurs

– Skogbranntroppene utgjør en viktig del av skogbrannberedskapen i Telemark. Derfor er det også helt nødvendig at disse blir faglig oppdatert og forberedt på nye utfordringer i fremtiden, understreker Halvorsen.

Selv holder hun seg faglig oppdatert på skogbrann blant annet

Foto: Shutterstock

Mannskaper fra Telemark øver på å lage begrensningslinjer for skogbrann ved hjelp av kontrollert avbrenning (Foto: Arne Momrak)

Brannsjef Ove Stokkeland i Skien brann- og feiervesen og Carina Halvorsen, administrativ leder for skogbrannberedskapen i Telemark (Foto: Sturle Hagen)

gjennom deltakelse i CTIF – et internasjonalt nettverk som driver erfaringsutveksling på tvers av landegrensene.

– Skogbrannene som kan ramme Norge en del år frem i tid, vil være av en helt annen kategori enn vi er vant til å takle. For å være godt forberedt må vi trekke på kunnskap og erfaringer fra ekspertise i land som er vant med slike branner, fremholder Halvorsen. ■

FAKTA:

Fakta om brannstorm

En brannstorm er en brann som blir så kraftig at det dannes et kraftig vindsug oppover i atmosfæren, og sterke vinder vinder ved bakken rundt brannen. Over et område i brann blir luften kraftig varmet opp og stiger raskt. Når den varme luften stiger, strømmes kaldere luft til bakken for å erstatte den stigende luften. Dette gjør at brannstormen holdes i live ved at det stadig tilføres oksygen. Under riktige forhold kan vindene nær bakken bli svært sterke.

Kilde: Meteorologisk Institutt

Brannstormer kan spre seg med enorm hastighet. Et eksempel er en brannstorm som oppsto i Portugal i 2017. Denne brannen brant opp 240 000 dekar på sju timer. Dette er et areal på størrelse med det som gikk tapt i skogbranner i løpet av tre måneder i Sverige i 2018. Brannstormen i Portugal i 2017 førte til at 66 personer omkom og 250 ble skadet.

Gjenbruk av brukte brannbiler og brannutstyr

Hos oss sparer du både penger og miljø!

SCANIA P-230, 4X2 WD TANKBIL

Årsmodell: 2005/2016. Single-cab: 2 sitteplasser.
Km: 190 000. Allison automatgir.
Vanntank: 8500 l. Pumpe: Godiva 1200 l/m 8 BAR.

SLANGER/ARMATUR

VERNEUTSTYR/KLÆR

BRANNPUMPER

STRØMAGGREGAT

LIFTSERVICE AS
Industrivn. 6, 2069 Jessheim

Tlf.: +47 63 97 10 50

www.liftservice.no

7 spørsmål om brannvern

Hun er bare 30 år, men har allerede ti års erfaring med brannforebyggende arbeid. I mai ble Line Holtberget tildelt den ærefulle oppgaven som ny leder for Feiermesternes Landsforening. Hun er i fast jobb ved Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS.

Hvem: Line Holtberget, ny leder i Feiermesterbes Landsforening (FLF)

1

Hva er viktigst, forebygging eller beredskap?

Forebyggende arbeid handler om å kunne se helheten og ha oversikt over brannrisikoen i kommunene. Derfor mener jeg at brannvesenet først og fremst må samle sine styrker og legge til rette for velfungerende samarbeid internt. For å begrense risiko minsker man sannsynligheten for at uønskede hendelser oppstår og konsekvensen når de først har oppstått. Begge deler er like viktig.

2

Har vi godt nok utbygd brannvern i Norge?

Brannvernet trenger en konstant tilpasning og utbygging i takt med samfunnsutviklingen og risikobildet. Jeg mener vi må utdanne og ansette flere ressurser til forebyggende arbeid for å sikre kvalitet i alle ledd. Da tenker jeg helt ifra byggefase og i hele byggets levetid.

3

Hva må til for at ingen skal omkomme i brann?

Samarbeid og ny teknologi. Samarbeid med helse for å få oversikt over hvem som er utsatt for brann, og ny teknologi for å kunne tilrettelegge for et sikkert hjem. Kunnskapsøkning om brannsikkerhet til innbyggerne og holdningskampanjer er viktige oppgaver som bør arbeides med kontinuerlig.

4

Hvordan er det med brannsikkerheten hjemme hos deg?

Hjemme bruker vi ikke ladere eller vaskemaskin/tørketrommel om natten. Mannen min eller jeg tar en runde i huset før vi legger oss for å sjekke at alt ser ok ut. Vi har flere seriekoblede røykvarslere i hver etasje og i utleieboligen, varmesensor på kjøkkenet, komfyrvakt og skumapparater lett tilgjengelig.

5

Når hadde du sist brannøvelse hjemme?

Vi har brannøvelse en gang i halvåret, sammen med barna, leieboer og hundene våre. Vi har avtalt møtested og rutine for varslings. Vi øver på hvordan vi skal opptre i en brann og hvordan vi skal varsle alle i boligen og 110.

6

Hvis du skulle arbeidet med noe annet, hva skulle det vært?

Nå har jeg jo nettopp kommet inn i ett nytt verv som gir nye utfordringer og forventninger til meg. FLF er en fantastisk organisasjon hvor jeg har fått lærdom og utviklet meg innenfor faget i flere år nå. Jeg gleder meg over å ha fått tillitt til å være leder for denne organisasjonen i Norge, og tenker at dette er desidert den beste jobben det er mulig å ha innen feierfaget.

7

Har du selv noen gang opplevd en brann på nært hold?

Ja, mange ganger, siden jeg i min daglige jobb også arbeider som brannkonstabel. Hjemme har jeg opplevd brann, ikke i vårt hus men hos nabo. I februar 2013 oppdaget jeg en brann da jeg var på toalettet midt på natten. Det var en ukjent knitrelyd som kom fra vinduet. Jeg tittet ut og så naboens husvegg i full fyr. Jeg kastet på meg slåbroken, ringte 110 og tok med meg sløkkeapparatet over til naboen. Jeg tømte det og løp til inngangsdøren for å vekke familien som bodde der. Brannvesenet kom og fikk sløkket brannen før den spredde seg inn i huset. Det viste seg at de hadde tømt asken i ildstedet og satt den på verandaen i en plastpose på kvelden. Denne hadde glør i seg, som tok fyr i kledningen på huset.

Øyvind Arntzen
er daglig leder
ved Øst 110-
sentral.

110-sentraler flytter sammen: - Gir mer kunnskap og bedre samarbeid

Færre og større 110-sentraler skal sikre et bedre tilbud til befolkningen og riktig bistand raskest mulig.

Tekst: Sissel Fantoft | Foto: Thomas Haugersveen

De sentrale aktørene til nødmeldingstjenesten er enige om at tjenesten må forbedres på en rekke punkter. Med færre og større 110-sentraler er målet å sikre kapasitet, effektiv utnyttelse av tilgjengelig kompetanse, mer mengdetrening og bedre mulighet for at operatørene skal få den øvelsen de trenger. Som en del av nærpolitireformen blir 110-sentralene samlokalisert med politiets operasjonssentraler.

– Utviklingen i samfunnet medfører større utfordringer for nødmeldingstjenesten, både i forhold til økt bruk og nye oppgaver, samt høyere kompleksitet i hendelsene sentralene skal håndtere. En rekke større hendelser de siste årene viser at tjenesten har et forbedringspotensial og samfunnet forventer at man lærer av tidligere erfaringer og iverksetter tiltak, sier fungerende avdelingsdirektør Ann

Christin Olsen-Haines i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Det er gjennomført samlokaliseringer i 110-regionene/politidistriktene Innlandet, Møre og Romsdal, Nordland, Øst og Sør-Øst. DSB, Politidirektoratet, politidistriktene, kommunene og 110-sentralene samarbeider videre om samlokalisering i Finnmark og Troms.

« Samlokalisering
bidrar til økt kunnskap
på tvers i nødmeldings-
tjenesten »

Ann Christin Olsen-Haines i DSB

– Erfaringene fra de samlokaliserte sentralene til nå er positive. Samlokalisering bidrar til økt kunn-

skap på tvers i nødmeldingstjenesten, hyppigere og bedre informasjonsdeling og legger til rette for økt samarbeid og samvirke. Både mellom sentralene og blant operative styrker ute. Sentralene drar nytte av hverandres nærhet og samarbeider om små og store hendelser. Samlokalisering har ført til en bedre tjeneste for befolkningen, fastslår Olsen-Haines.

En stor fordel

110 Alarmsentral Brann Innlandet dekker 46 kommuner med om lag 380 000 innbyggere i Hedmark og Oppland. De omfatter 22 brannvesen, med til sammen 62 brannstasjoner, cirka 1000 brannkonstabler og over 300 brannbiler.

– Hamar er vertskommune og har ansvaret for drift og faglig administrasjon av sentralen. De øvrige kommunene har altså delegert driften til

Hamar, og så deler kommunene på kostnadene basert på innbyggertall, forteller leder Trond Brenden.

110-sentralen er en del av Hamar kommunes administrative apparat og fungerer som en egen avdeling i kommunen.

– Det er en stor fordel siden vi kan få bistand innen jus, økonomi, HR og så videre fra kommunen. Brannsjefen i Hamar har et begrenset ansvar for oss, men det er viktig at vi er fristilt og uavhengig, og vi prøver å behandle alle brannvesenene vi dekker mest mulig likt og rettferdig. Beredskap og forebygging er to store fagområder for brannvesenene, men jeg vil påstå at nødalarmsentral er et eget fagområde som krever like mye spesialisering. Vi er en viktig premissgiver for brannvesenene og deres viktigste informasjonskilde, sier han.

Gode synergier

110-sentralen er bare skilt fra 112-sentralen med en glassvegg, der de sitter i samme lokaler på Hamar.

– Vår primæroppgave er å motta nødmeldinger som kommer inn på 110, og trippelvarslingsmeldinger som også går til 112 og 113. Vi server brannvesenet i hendelser og med å logge det som skjer. Som en tilleggstjeneste har vi også ansvar for automatiske brannalarmer, sier Brenden. Han mener at samlokalisering med politiets 112-sentral er en stor fordel.

– Det at vi prater sammen mellom hendelsene gjør at vi får en helt annen kobling mot politiet. Vi ser at dette er riktig vei å gå – vi har

mye mer til felles med operatørene i politiet enn med brannfolkene på brannstasjonen. Det er gøy å se hvor mange synergier som oppstår fordi vi deler kaffemaskin. Det hadde vært en enda større fordel om også 113-sentralen var samlokalisert med oss, sier Trond Brenden.

« Det at vi prater
sammen mellom
hendelsene gjør at
vi får en helt annen
kobling mot politiet »

Trond Brenden, leder 110
Alarmsentral Brann Innlandet

11. april 2018 ble Øst 110-sentral samlokalisert med Øst Politidistrikt i Ski. De dekker 38 kommuner og mer enn 720 000 innbyggere i Østfold, Follo og Romerike og er Norges nest største 110-sentral. De betjener ti brannvesen med til sammen 38 brannstasjoner.

– Vi er 25 ansatte som jobber turnus og ni i administrasjonen. Vi er et interkommunalt selskap (IKS) eid av kommunene til brannvesenene i vår region, samt Hvaler kommune som ikke har et eget brannvesen men kjøper tjenester fra Fredrikstad, forteller daglig leder Øyvind Arntzen.

Tidligere var Romerike 110-sentral en avdeling i Nedre Romerike Brann- og redningsvesen, som også Øvre Romerike kjøpte tjenester fra. Alarmsentral Brann Øst var et eget

AS som dekket Akershus sør for Oslo og Østfold.

– Å samle disse 110-sentralene på ett sted er svært gunstig, fordi operatørene får flere oppdrag å håndtere. Dermed blir de enda dyktigere i jobben de skal gjøre, mener Arntzen.

Henviser videre

110 Øst mottar alle 110-anrop i regionen, både fra personer som melder om brann, fra bygg med brannvarslingsystemer direkte knyttet til alarmsentralen og henvendelser om forebyggende arbeid.

– På spørsmål om feier eller annet forebyggende arbeid henviser vi til det lokale brannvesenet. Er det akutte hendelser utalmerer vi det lokale brannvesenet parallelt med at vi snakker med innringer. Det tar mellom fem til ti sekunder før brannbilen blir utalarmert – avhengig av hvor mye informasjon operatøren får fra den som ringer inn, forteller han.

Hvis innringer ikke vet hvor han eller hun befinner seg tar operatøren i bruk tekniske hjelpemidler for å lokalisere vedkommende og videreformidler informasjonen til bilen. Da vil også utalarmeringen ta noe mer tid.

Øyvind Arntzen var tidligere leder for Romerike 110-sentral, og hadde da en brannsjef som sin leder.

– I dag er det styreleder i Øst 110-sentral som er min leder, og for min del er det ingen forskjell for mitt daglige virke. Brannsjefene i distriktet sitter med brannfaglig ansvar og kommer med operative føringer til oss, sier han. ■

11. april i 2018 ble Øst 110-sentral samlokalisert med Øst Politidistrikt i Ski.

FAKTA:

- 10. juni 2015 vedtok Stortinget den såkalte Nærpolitireformen. Den trådte i kraft 1. januar 2016.
- Antall politidistrikter er redusert fra 27 til 12.
- Reformen innebærer at brann- og redningssentralenes nødmeldesentraler (110-sentralene) skal samlokaliseres med politiets nødmeldesentraler (112-sentralene).
- Hensikten er å sikre et tettere og bedre samarbeid mellom nødsentralene.
- Antall 110-regioner er redusert fra 19 til 14. Fem er samlokalisert med 112-sentraler, og på ytterligere to (Finnmark og Troms) pågår det prosjekteringsarbeid for å klargjøre bygg.

Lokal fleksibilitet

Selv om 110-sentralene nå samlokaliseres med politiet, har brannvesenene fortsatt ansvar for forebyggende brann- og redningsarbeid.

Forslag til ny dimensjonerings forskrift ligger til behandling i departementet og skal sendes på høring etter dette.

– De viktigste bestemmelsene i dagens forskrift er beholdt, særlig minimumskravene knyttet til organisering, bemanning og utrustning. Samtidig er det gjort endringer som skal sikre innbyggerne enda bedre tjenester fra brann- og redningsvesenet i fremtiden, sier Ann Christin Olsen-Haines.

Det foreslås tydeligere og til dels nye krav til analyser av risiko, sårbarhet, beredskap og forebygging, som grunnlag for organisering, utrustning og bemanning av etaten.

– Dette innebærer samlet sett noe

Ann Christin Olsen-Haines.

økt fleksibilitet for kommunene til å løse sine oppgaver med utgangspunkt i lokal risiko. En annen viktig endring som foreslås er krav om tre ledere på heltid i alle brann- og redningsvesen: Brannsjef, leder forebyggende og leder beredskap. Heltidsledelse er et behov som er dokumentert over tid i flere rapporter, blant annet Brannstudien. Kravene til øvelser og evalueringer

av hendelser er også tydeliggjort i forslaget, sier hun.

Risikoutsatte grupper

Brannstatistikken de senere år viser at om lag 90 prosent av dem som dør i brann omkommer i egne hjem, og de fleste tilhører en risikoutsatt gruppe. For at færre skal omkomme i brann må det iverksettes tiltak som bedrer brannsikkerheten hos disse gruppene.

– Ny forskrift om brannforebygging skal bidra til dette. Forskriften ble iverksatt 1. januar 2016. Kommunene har nå fått større frihet til å gjøre lokale prioriteringer og til å sette inn målrettede tiltak der behovet er størst, for eksempel tiltak overfor risikoutsatte grupper. Etter at ny forskrift ble iverksatt, ser vi en dreining av forebyggende ressursbruk mot andre tiltak i tillegg til tilsyn, sier Olsen-Haines i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). ■

KSB Sprinkler

Boligsprinkler, vanntåke samt tradisjonelle sprinkleranlegg leveres fra oss til deg som et "nøkkelferdig" sett. KSB Norge AS har også serviceavdeling med erfarne teknikere som står klare til å ta service og bistå deg på eksisterende anlegg. Gi oss tillit til å vise deg hva vi kan!

KSB Norge er totalleverandør av pumper, ventiler og service

www.ksb.com/ksb-no

► Our technology. Your success.

Pumps - Valves - Service

Brann- og sikkerhet i et elektrisk Norge

Elbusser, el-ferger, solstrøm, energilagring og ikke minst elbiler brer om seg. Hvordan sikrer vi elektrifiseringen av Norge?

Av Jon-Steinar Sjøvik Hanstad, teknisk direktør i Nelfo

Norge har blitt et foregangsland for elbiler i Europa. Landet vårt er langt og kaldt, men med bakgrunn i gode incentivordninger har vi bygget en solid elbilpark. Det har økt behovet for ladestasjoner, både hurtiglading og normal-lading. Utrullingen har gått temmelig smertefritt når det gjelder antall branner og branntilløp.

Erfaringen så langt tilsier at det ikke brenner oftere i elbiler enn i bensin- og dieslbiler. Det utvikles heller ikke mer brannenergi ved brann. Men det er viktig å påpeke at brannvesenet må tilegne seg nødvendig kompetanse ved utrulling av ny teknologi. Mange har vært flinke til å gjennomføre øvelser på brann i elbiler, laget instruksjoner osv. Dermed blir slike branner effektiv slukket og faren for personskader og tap av materielle verdier blir betydelig redusert. Evnen brannvesenet og elektrobransjen har til å omstille seg og tilegne seg ny kunnskap på, blir avgjørende for å beholde en god brann- og elsikkerhet i Norge.

Faremomenter med batteri

Antall solcelleanstallasjoner i Norge er i sterk vekst, og med lokal el-produksjon følger også lokal lagring. Tradisjonelle bly/syrebatterier i biler og båter har tradisjonelt blitt benyttet til lokal lagring. Disse batteriene har

noen kjente faremomenter - eksponering av syre, kortslutning av batteriet og utvikling av eksplosiv gass (knallgass). Utfordringen med denne typen batterier er at de har lav energitetthet. Det innebærer at man trenger mange batterier til en batteribank i ett privat hjem. Batteriene tåler dårlig dyp-utlading og mange inn- og utladninger.

Ukjent skadepotensial

Li-Ionbatterier har langt høyere energitetthet og tåler godt dyp-utladninger. Derfor foretrekkes denne batteriteknologien i elbiler, mobiltelefoner og batteribanker.

Sikkerheten til et nytt Li-Ionbatteri fra en seriøs leverandør er godt ivaretatt ved et BMS-system - Battery Management System. Systemet måler til enhver tid spenning, strøm, temperatur og en del andre parametere. Hvis BMS-systemet oppdager en feil på en celle, vil systemet isolere denne fra resten av batteriet, slik at feilen ikke kan utvikle seg og starte en farlig situasjon. Utfordringen er imidlertid til stede hvis noen velger å åpne denne typen batterier og gjøre modifikasjoner. Eksempler kan være «trimming» av en elektrisk sparkesykkel eller i forbindelse med egen batteribank på hytta. Dette har betydelig risiko, og skadepotensialet er ukjent for de fleste.

Avgjørende samarbeid

Mange elsparkesykler og mindre kjøretøy lades ofte inne og om natten. Dette er en utfordring fordi det kan oppstå brann i batteriet når det lades. Batteripakker som har vært utsatt for støt og slag må ikke brukes.

Installasjon av lokal lagring i større bygninger bør gjøres i tett samarbeid mellom brannrådgiver og elektroinstallatør. Denne typen utstyr bør monteres i egen branncelle og det lokale brannvesenet bør varsles. Det bør være merking på døren og ved branntavlen. Merkingen bør inneholde batterikjemi, plassering og størrelse på batteribanken. Installatøren er pålagt en lignende merking i solcelleanlegg.

I private boliger bør batteribanken plasseres i en egen branncelle som merkes godt. For å få til en trygg utrulling av Li-Ionbatterier er samarbeidet mellom elektrobransjen og brannvesen helt avgjørende.

Vi ser frem til et godt samarbeid mot et felles mål - nullvisjon for brann ved elektrifiseringen av Norge. ■

Mjøstårnet er et eksempel på et høyhus i massivtre. Bygget har 18 etasjer og en høyde på drøyt 85 meter.

Branntekniske utfordringer ved høyhus i tre

Bruken av krysslaminert massivtre (cross-laminated timber, CLT), er på fremmarsj, også i bygg over fire etasjer. Det kan by på branntekniske utfordringer, ifølge en litteraturstudie som RISE Fire Research publiserte tidligere i år.

Tekst og foto: Sturle Hagen

Ved bruk av brennbare konstruksjoner i bygninger i brannklasse 3, vanligvis fem etasjer eller mer, må brann sikkerheten dokumenteres ved hjelp av analyse. Det finnes ikke preaksepterte løsninger ifølge veiledningen til forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK 17).

I en litteraturstudie på oppdrag for Direktoratet for byggkvalitet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, har Rise Fire Research og SINTEF Community oppsummert tidligere forskning på brannegenskaper til CLT.

Mjøstårnet er et eksempel på et høyhus i massivtre. Bygget har 18 etasjer og en høyde på drøyt 85 meter. Slik vi leser rapporten fra RISE Fire Research viser brannforsøk at bruk av CLT i høye bygninger gir branntekniske utfordringer som setter store krav til både detaljprosjektering og utførelse,

sier administrerende direktør Rolf Sørtorp i Norsk brannvernforening.

CLT-elementer må beskyttes

Bruk av trekonstruksjoner i høye og komplekse bygninger stiller andre krav til konstruksjonen og detalj-

« Selv om det er utført omfattende forskning, er den basert på få store brannforsøk. »

Nina Kristine Reitan i Rise Fire Research

løsninger enn ved bruk av stål eller betong. Dette fordi en brann som involverer trekonstruksjoner, kan få større konsekvenser dersom prosjektering og utførelse er utilstrekkelig. Det gjelder for eksempel sammenføyninger, overganger mellom bygningsdeler, gjennomføringer mellom rom

og grad av tildekking av CLT-elementene. Flere eksperimentelle studier har vist at eksponert CLT eller CLT med utilstrekkelig beskyttelse, kan medføre at en brann vokser raskere, blir mer enn intens og varer lenger enn en brann der det eneste brenselet er inventaret i brannrommet.

Kunnskapshull

Ifølge litteraturstudien til RISE foregår det mye internasjonal forskning på forkullingshastigheter, delaminering og selvslukking. Dette er forhold som alle kan ha stor innvirkning på brannutvikling og trekonstruksjoners brannmotstand.

Mjøstårnet er et eksempel på et høyhus i massivtre. Bygget har 18 etasjer og en høyde på drøyt 85 meter. Selv om det er utført omfattende forskning, er den basert på få store brannforsøk, og litteraturen peker fremdeles på flere kunnskapshull, sier administrerende direktør Nina

Kristine Reitan i Rise Fire Research. Hun er en av forfatterne av litteraturstudien.

Behov for mer forskning

Det er de siste årene fremskaffet mye kunnskap om hvilke brannegenskaper elementer i krysslaminert massivtre har og hvordan elementene påvirker brannutviklingen. Likevel mener Reitan det er nødvendig å utvikle løsninger og metoder for å kunne bestemme dimensjonerende brannforløp, hvorvidt delaminering oppstår og om selvslukking kan oppnås.

-Det er også behov for mer kunnskap og bedre metoder for brann-sikker prosjektering og dokumentasjon av detaljløsninger for å kunne utvikle best mulige brannstrategier for bygningene, poengterer Reitan. Hun understreker samtidig at det

i dag foregår mange spennende forskningsprosjekter som har som mål å fylle kunnskapshullene.

CLT-konstruksjoners påvirkning på brannutvikling (egen rammesak)

I rom med eksponerte CLT-elementer vil konstruksjonen kunne antenne og brenne, og dermed bidra til at varmeavgivelsen i rommet øker.

Hvor stor påvirkning de eksponerte trekonstruksjonene får på brannutviklingen avhenger blant annet av:

- Størrelsen på eksponert areal
- Om det er en eller flere flater som er eksponerte (f. eks. himling eller vegg)
- Hvordan flatene er plassert i forhold til hverandre
- Forkullingshastighet
- Om delaminering oppstår (f. eks. om det er brukt tilstrekkelig varmebestandig lim)
- Nedfall av kullsjikt

- Tildekking (f. eks. hvilken type og hvor lang tid den beskytter)
- Ventilasjonsforhold
- Luftstrøm på CLT-overflaten

Eksponerte CLT-konstruksjoner kan påvirke brannutviklingen, blant annet ved:

- Raskere overtenning
- Lengre varighet på fullt utviklet brann
- Saktere nedkjøling
- Sekundær oppflamming og overtenning på grunn av delaminering eller nedfall av kullsjikt

Kilde: Brannsikkerhet ved bruk av krysslaminert massivtre i bygninger – en litteraturstudie

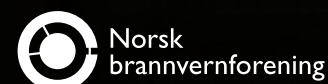
RISE rapport 2019:09 ■

BRANNFOREBYGGENDE KURS 2019

Norsk brannvernforening tilbyr en et stort utvalg av brannforebyggende kurs med høy kvalitet:

- Brannansvarlig (grunnkurs)
- Brannansvarlig nivå 2 (systematisk sikkerhetsarbeid)
- Brannvern i boligselskap
- Skreddersydd brannvernopplæring
- Slokke- og evakueringsøvelser mm.

Les mer og finn ditt kurs på:
www.brannvernforeningen.no

Håndterer du litiumbatterier i din bedrift?

En revolusjonerende brannslukker, spesielt utviklet for branner i litiumbatterier.

- » Kjøler og innkapsler brannen
- » Minimale sekundærskader
- » Miljøvennlig slukkemiddel
- » EN3-godkjent brannslukker

Finnes som brannslukker eller spray

- Mobiltelefoner
- PC
- Powerbank
- El-sykler og el-sparkesykler
- Radiostyrte biler, båter og modellfly
- Batteridrevet verktøy
- Radiokommunikasjonsutstyr
- Medisinskteknisk utstyr
- Barneleker

Li Batteries

Ring: +47 22 88 30 40
eller mail: info@gpbmnordic.no
www.housegard.no/godt-a-vite-om-avd-slokkere

HOUSEGARD

Safety for life

Glenn Edvardsen fra Oslo brann- og redningsetat gikk av med seieren i Brannsportkonkurransen i Mjøndalen.

Fotballspillere «fikk bank» i brannsport

Mjøndalens A-lagspillere viste seg å være sjanseløse mot godt trente brannmannskaper under en konkurranse i Brannsport på Vassenga i Mjøndalen 14. august.

Tekst og foto: Sturle Hagen

Mjøndalens fotballspillere gjorde en helhjertet innsats i Brannsport. At de ikke nådde helt opp i en konkurranse som er skreddersydd for brannfolk, er ikke så rart, sier prosjektleder Arne Madsen. Han opplyser at Brannsport er en velkjent konkurranseform internasjonalt, men at det er første gang konkurransen arrangeres i Norge.

Fysisk påkjenning

Mens Mjøndalen stilte med 13 fotballspillere fra A-lagsstallen i konkurransen deltok 13 brannfolk fra brannvesen i Sør-Norge. Alle deltakerne måtte gjennom løypen i fullt røykdykkerutstyr. Blant oppgaver underveis i løypen var kobling og håndtering av brannslanger samt bæring av en 80 kilo tung dukke.

Flytting av en blytung kloss ved hjelp av slegge og håndtering av stiger var også blant innlagte øvelser for deltakerne.

«Hvis denne konkurranseformen slår an, vil vi arrangere NM i Brannsport til neste år.»

Hans Jørgen Kristoffersen, leder i Nors Brannidrettsforbund

Tilstede under arrangementet sammen med en rekke lokale tilskuere var minister for samfunnssikkerhet, Ingvil Smines Tybring-Gjedde. Det var også hun som hadde gleden av å dele ut premier til deltakerne. Mens førsteplassen gikk til Glenn

Edvardsen fra Oslo brann- og redningsetat ble Vetle Winger Dragsnes best av fotballspillerne fra Mjøndalen med en 12. plass.

Vil arrangere NM

Bak det nyetablerte Brannsport Norge står Norsk Brannidrettsforbund og engasjerte ildsjeler som blant andre Olav Tuft. Om noen ikke viste det er den tidligere OL-vinneren i roing også brannmann og bonde.

– Vi skal ha en ny konkurranse i Brannsport i Trondheim nå i høst. Der vil mannskaper fra Trøndelag og nordover delta. Hvis denne konkurranseformen slår an, vil vi arrangere NM i Brannsport til neste år, sier Hans Jørgen Kristoffersen, leder i Nors Brannidrettsforbund. ■

Brannsport består av ulike poster som krever både sterk fysikk og god teknikk

Leverandørguidens undertitler

Adgangskontroll
 Alarmoverføring
 Batterier
 Bekledning
 Brannalarmanlegg
 Brannrør/Porter
 Brannbeskyttelse av stål
 Branndokumentasjon
 Brann- og redningsutstyr
 Brann- og røykspjeld
 Brann- og røykventilasjon
 Brann/røykgardiner
 Brannsikring, passiv
 Brannskillevegger
 Brannsløkkeanlegg
 Brannsløkkere
 Brannsløkkemateriell
 Brannstøvler
 Brannteknisk rådgivning
 Branntepper
 Branntetting
 Branntromler
 Brannventilasjon
 Brannvernmateriell
 Brannvernoppklæring
 Brannøvelse
 Detektor røyk/varme
 Dørlukkere
 Evakueringsutstyr
 Elsikkerhet
 Grossister
 Innbruddsalarmanlegg
 ITV/TV-overvåking
 Kommunikasjonssystemer
 Konsulenter
 Kontrollforetak
 Kurs og opplæring
 Lufteventiler med brannmotstand
 Lykter
 Lås og rømning
 Låssystemer
 Maling, brannhemmende
 Nødløssystem/Skilt
 Nøkkelsafer for brannvarslingsanlegg
 Piper og ildsteder
 Rømningsdørkontroll
 Røykventilasjon
 Skadesanering/Restverdiredning
 Skumanlegg
 Sprinklerfirmaer
 Sprinklerkontroll og vedlikehold
 Stasjonære sløkkeanlegg
 Stiger/Rømningsveier
 Talevarsling
 Termografering
 Vanntåke
 Varmesøkende kamera
 Vinduer
 Åndedrettsvern
 Andre

Alarmoverføring

ADD|SECURE

Vi sikrer at alarmen din går dit den skal. Med en gang. Hver gang.

Brannalarmanlegg

VI SIKRER MOT BRANN!

ICAS
FIRE & SECURITY

for NÆRING, LANDBRUK, BOLIG OG HYTTER
 ICAS - Grini Næringspark 15, Postboks 78, 1332 Østerås
 Tlf: 67 16 41 50, Epost: salg@icas.no, www.icas.no

Brann- og redningsutstyr

Hjertestarter for redningsmenn

snøgg

Ledende på førstehjelpsutstyr
snogg.no | + 47 38 15 22 00

Brannalarmanlegg
Installatører

Elektro Nettverk Service as

- FG 760 – godkjent foretak for prosjektering, kontroll og installasjon av brannalarmanlegg.
- Autorisert elektroentreprenør Gr.L
- Post og Telesystemet ENA 5558.

Agmund Bolts vei 57, 0664 Oslo
 Tlf. 22 07 85 30
 Email: post@elektronettverk.no
www.elektronettverk.no

Brannrulleporter/gardiner

HABY Norske Sjalusier as

Brannrulleporter ,Brann/røyk-gardiner og røykluker
www.haby.no – Tlf: 69217100

Brannsløkkeanlegg

Ledende leverandør av høytrykk vanntåke sløkkeanlegg, mobile og stasjonære løsninger

VEKOS
Automatiske sløkkeanlegg

Tlf. 331 40 020
 E-post: vekos@vekos.no
 Vekos AS
 Skreppstadveien 50,
 3261 Larvik
www.vekos.no

Brannvernmateriell

GROVE KNUTSEN

Gneisveien 34, 2020 Skedsmokorset, Berger Næringspark Vest
 Tlf: 22 81 26 00, Fax: 22 81 26 01
 Landsdekkende forhandlernett.
 firmapost@groveknutsen.no www.groveknutsen.no

Om oss: Grove Knutsen, etablert i 1946, er en landsdekkende grossist innen bygg- og industrivarer som leverer arbeidsutstyr som stiger, stillas, lifter, kasser, traller, brannvern, lykter, og mye mer.

JET Bramo

Jet Bramo AS
 Gml. Drammensvei 94
 NO-3421, Lierskogen
www.bramo.no

Produktgrupper:

- Røykluker / Overlys
- Åpningsautomatikk
- Branngardiner
- Tannstang
- Styreskap
- Service
- Trykksetting

Kontrollforetak

Norsk brannvernforening
 Kontroll & Rådgivning as

FG-godkjent sprinklerkontrollfirma

Ensjøveien 16, Pb 6754 Etterstad, 0609 Oslo
 Tlf: 23157100
www.brannvernforeningen.no

Lufteventiler med brannmotstand

Lufteventiler med brannmotstand

SECURO
www.securo.no

Securo AS | Neptunveien 6 | 7650 VERDAL
 Tlf. 99 41 90 00 | Fax 74 07 46 61 | post@securo.no | www.securo.no

Nødløssystem/Skilt

SAFESIGN intersign NORGE AS

www.intersign.no - post@intersign.no - Tlf.: 56 15 75 80

Piper og ildsteder

SCHIEDEL

Vi leverer peisovner, peisinnsetser og tilbehør.

Schiedel Skorsteiner AS
 Postboks 333
 1471 Lørenskog

Tel: +47 21059200
 post@schiedel.no
www.schiedel.no

Sprinklerpumper - Brannpumpesystem

KSB

KSB Norge AS, Postboks 603, 1401 Ski
 Tlf.: 96 900 900, e-post: firmapost@ksb.co
www.ksbnorge.no

RAMCO PUMPE SYSTEMER A/S
 LEVERANDØR AV BRANNPUMPESYSTEMER

Postboks 235 Økern, 0510 Oslo
 Brobekkveien 80, N-0582 Oslo
 Tlf. 23 17 22 80. service@ramcopumper.no
www.ramcopumper.no

Sprinklerfirmaer

Brann & Vannteknikk AS

FG godkjent for prosjektering og kontroll av sprinkleranlegg

Landsdekkende ingeniørforetak med spesialkompetanse på sprinkleranlegg. Vi bistår med rådgivning, utarbeidning av dokumentasjon, prosjektering, kontroll, mm..

Tlf.: 924 24 383 Epost: post@brannogvannteknikk.no
 Kontorsted: Oslo/Sarpsborg www.brannogvannteknikk.no

SPRINKLERTEKNIKK A/S
 TOTALLEVERANDØR INNEN BRANN- OG SVB ANLEGG
 FG-GODKJENT SPRINKLERFIRMA

Postboks 235 Økern, 0510 Oslo
 Brobekkveien 80, N-0582 Oslo
 Tlf. 23 17 22 70. post@sprinklerteknikk.no
www.sprinklerteknikk.no

Vanntåke

Ledende leverandør av høytrykk vanntåke sløkkeanlegg, mobile og stasjonære løsninger

VEKOS
Automatiske sløkkeanlegg

Tlf. 331 40 020
 E-post: vekos@vekos.no
 Vekos AS
 Skreppstadveien 50,
 3261 Larvik
www.vekos.no

Annonserer:
Brann & Sikkerhet 5

Materiellfrist: 02.10.19
Utgivelse: 25.10.19

Kontakt:
 Kine Holm, A2media, tlf 95 89 49 13

Utgivelsesplan 2019

Nr.	Materiellfrist	Utgivelse
1	18.01.19	08.02.19
2	20.03.19	23.04.19
3	24.05.19	21.06.19
4	21.08.19	13.09.19
5	02.10.19	25.10.19
6	20.11.19	13.12.19

Annonserer: Brann & Sikkerhet nr. 5.
 Materiellfrist: 02.10.19 Utgivelse: 25.10.19 Kontakt: Kine Holm, A2media, tlf 95 89 49 13

Brann & Sikkerhet, Norges største blad innen brann og sikkerhet!

Brann i utleiebolig i Horten
hvor en person omkom.
Foto: Helge Knutsen,
Protector Forsikring.

Kommuner stryker i brannsikkerhet

Protector og KLP Skadeforsikring har innført en egen sikkerhetsforskrift for kommunale utleieboliger. Det skyldes mangelfull oppfølging av brannsikkerheten i utleieboliger i mange kommuner.

Tekst: Sturle Hagen

Sikkerhetsforskriften for kommunale utleieboliger gjelder fra 1. januar i år. I samarbeid med Finans Norge er KLP, Gjensidige og Protector i gang med å videreutvikle sikkerhetsforskriften slik at den kan danne standard for hele bransjen. Vi håper denne er ferdig i løpet av året, opplyser Lars Kristiansen i Protector.

KLP og Protector forsikrer til sammen over 90 prosent av kommunale bygg i Norge. Begge selskaper har erfart at det er stor variasjon i kommunenes evne og vilje til å følge opp brannsikkerheten i egne bygg. Dette gjelder særlig utleieboliger. Mange av disse er av eldre årgang.

De er ofte nedslitte og brannteknisk lite robuste for å tåle en brann. Samtidig tilhører beboerne ofte risikoutsatte grupper med utfordringer knyttet til blant annet rus og psykiatri.

Mangel på risikoforståelse

– Selv om det utvilsomt finnes hederlige unntak, er det altfor mange kommuner som svikter i rollen som

bygningseiere. En tidligere undersøkelse blant kommuner viser at mer enn 70 prosent av utleieboligene hadde ulike avvik i forhold til brannsikkerhet, opplyser Kristiansen.

Det er særlig ved tildeling av boliger mange kommuner viser manglende forståelse for risiko og brannsikkerhet. Kristiansen mener det er et trist paradoks at kommuner ofte plasserer personer med svak boevne i boliger med dårlig brannsikkerhet.

«Selv om det utvilsomt finnes hederlige unntak, er det altfor mange kommuner som svikter i rollen som bygningseiere.»

Lars Kristiansen i Protector

– Dessverre har vi sett tragiske eksempler på at dette kan føre til branner med tap av menneskeliv, påpeker Kristiansen.

Hjelp til selvhjelp

Den nye sikkerhetsforskriften for

kommunale utleieboliger presiserer nettopp hvilke risikoforhold kommunene må vurdere og dokumentere ved tildeling av boliger. Blant forhold som kan påvirke beboeres forutsetninger for å bruke boligen er for eksempel rusmisbruk, psykiske problemer, demens og kognitiv svikt. Av dette følger ofte begrenset risikoforståelse, manglende motivasjon og mangelfull kunnskap om bruk av bygg og tekniske innretninger. Bevegelseshemming er en annen svært viktig faktor.

– Med sikkerhetsforskriften ønsker vi å gi kommunene en enkel og presis veiledning i hvordan de kan ivareta brannsikkerheten i utleieboliger på best mulig måte. Dette handler om bevisstgjøring rundt hvordan lover og forskrifter på brannområdet skal forstås og etterleves, poengterer Kristiansen.

Av innholdet i sikkerhetsforskriften går det også frem hvilke tilsyn kommunen plikter å føre med sine utleieboliger, og hvordan tilsyn skal dokumenteres. Avvikshåndtering og bekymringsmeldinger og hvordan disse loggføres, dokumenteres og følges opp i form av tiltak er andre viktige tema. ■

Foto: Eirik Hagesæter / Bergensavisen

Sikrer tett trehusbebyggelse i Bergen

Flammegjenkjenning direkte i kamera

Har du utfordringer med brannsikring av tett trehusbebyggelse?

Elotec tilbyr bilder rett på skjermen til operatør på 110-sentralen

– eneste leverandør med integrasjon mot TransFire 8.

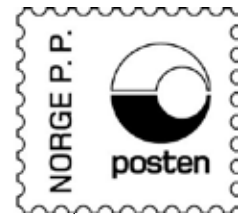
Elotec hjelper deg med hele prosessen, og har god erfaring fra prosjekter som Bergen, Røros og Skudeneshavn.

Elotec AS | Tlf 72 42 49 00 | www.elotec.no | info@elotec.no

Returadresse:
Norsk brannvernforening
Pb 6754 Etterstad,
0609 Oslo

PRIORITY

GRATIS
FRAKT

FIRE EAGLE® PRO

Oslo brannvesen valgte HAIX brannvernstøvler også de neste 4 årene.

Art: 507511 HAIX® FIRE EAGLE PRO
Lett og komfortabel modell med sagvern.

Testpris
2.190 NOK
eks. mva

Kampanje gjelder ut Oktober 2019. Tilgjengelige størrelser EU 35 – 51.
Tillegg for Str. (EU 48 – 51) 20 %

Tlf: 64 91 18 60
Bestilling sendes til: post@ervikas.no
Ordre merkes med Brann og Sikkerhet 2019

www.ervikas.no